

ЮНЕСКО
МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА
ОБРАЗОВАНИЕ

46 Сесия

“ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВСИЧКИ ЗА ОБУЧЕНИЕ ДА
ЖИВЕЕМ ЗАЕДНО:
СЪДЪРЖАНИЕ И СТРАТЕГИИ ЗА ОБУЧЕНИЕ –
ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ”

Международен център за конференции
Женева 5 – 8.09.2001 г.

Заклучения и предложения за действие, приети на 46-та сесия
на Международната конференция за образование (МКО)

Преамбюл

1. Международното бюро за образование, в качеството си на специализиран център на ЮНЕСКО за съдържанието и методите на образование, организира 46-тата сесия на МКО в Женева от 5 до 8 септември 2001 г.

2. Повече от 600 души взеха участие в дискусиите, от които 80 министри и 10 зам.-министри на образованието, идващи от 127 страни - членки на ЮНЕСКО, заедно с 9 представители на междуправителствени организации, 13 неправителствени организации и 3 фондации.

3. Целта за интензивен и засилен диалог на ниво образователни политики относно проблемите и възможностите за решения с оглед подобряване качеството на образованието за обучение “Да живеем заедно”, беше постигната до голяма степен. Тези заключения и последващите предложения за действие представят ключовите елементи на дебатите и подготвителната работа (Нетфорум, министерски съобщения, национални доклади, положителни практики и т.н.) Пълният сбор ще стане известен чрез Заключителния доклад, докладите на работните групи и другите документи, които ще бъдат публикувани след Конференцията.

4. Тези заключения, приети на 8.09.2001 г., бяха извлечени от Основните дебати, пленарните сесии и 6-те работни срещи, които се сформираха по време на конференцията. Те са предназначени за правителства, международни междуправителствени и неправителствени организации, учители и организации на учителската професия, медиите и всички партньори в гражданското общество, чиито усилия подобряват качеството на образование, насърчават диалога и развиват способността да живеем заедно.

А. Предизвикателствата

5. При голямата сложност на проблемите, които всички общества трябва да посрещнат, особено глобализацията и нетърпимото неравенство между и вътре в страните, обучението “Да живеем заедно” - понятие, създадено от Международната комисия за образование за 21 век - се превърна в необходимост във всички региони в света.

6. Едно от основните предизвикателства, които стоят пред образователните системи, продължава да бъде гарантирането и зачитането на правото на всеки на образование. Но правото на децата да имат свободен достъп до училищата съвсем не се зачита навсякъде по света и особено в онези страни, които се намират в ситуация на война, окупация, насилие и нетолерантност.

7. Желанието образованието да преодолее тези предизвикателства в обществото не е ново явление. Днес обаче очакванията са станали още по-належащи, създавайки впечатление, че образованието може самостоятелно да преодолее проблемите, които съществуват както в страните, така и на международно равнище.

8. Формалното и неформалното образование са важни инструменти при създаването и подкрепянето на трайни процеси при укрепването на мира, демокрацията и човешките права, но те не могат сами да намерят решения за сложността, напреженията и дори за противоречията на съвременния свят.

9. Важно е, както беше подчертано в Декларацията от Джомтиен и Дакарската рамка за действие, че усилията на национално и международно ниво за развиване образование ще са съпроводени от глобални стратегии за справяне с бедността и за подкрепа за участие в политическия, социалния и културния живот.

10. Постигането на целта на образованието за всички се простира отвъд усилието на универсалното обучение. Във всяка страна търсенето на социална кохезия, борбата срещу неравенството, уважението към културното различие и достъпът до обществото, основано на знание, което може да бъде подпомогнато

от информационни и комуникационни технологии, ще се постигне чрез политики, които акцентират върху подобряването на качеството на образование.

11. Тези политики трябва да преодоляват пречките, представляващи неравенства на достъпа и риска от изключване в областта на езиците, науката и технологията.

- относно езиците, възможно е да се отбележи, че много страни са многоезични, дори и един език да се явява като официален език за общуване.

- относно науката и технологиите, особено информационните и комуникационните, пропастта става по-широка поради неравния достъп до най-новите достижения.

Б. Образователни политики и практики

12. Навсякъде по света е налице силна политическа воля от страна на правителства и учители да приемат образователното съдържание, структури и методи, за да отговорят на горепосочените предизвикателства.

13. Опитът на образователните политики и практики показват, че е необходимо реформите да се възприемат повече като процес, отколкото като резултати. Те могат да произлизат както като правителствени решения, така и като инициативи на други страни. Начинът, по който те се изпълняват, включвайки мобилизацията на всички фактори, е също толкова важен, колкото и съдържанието.

14. Основни споразумения вътре в международната общност вече съществуват, що се отнася до линиите на действие за подобряване на способността и готовността да живеем заедно. Онези, които са отговорни по отношение на образователните политики на национално ниво, ясно изразиха своята воля да следват изпълнението на тези споразумения.

15. Оценяването на последиците от процесите на реформата и особено на “положителни практики”, ни позволява да подчертаем едновременно някои положения, своеобразни за всеки културен контекст, както и да определим някои общи характеристики.

В. Предложения за действия

16. Пълният обхват на преподавателски и образователни практики за съвместен живот трябва да бъде по-добре разбран, разпространен и използван с оглед засилване на вътрешния потенциал на всяка отделна страна.

17. Обучението за политически диалог е важно за постигането на основната цел за подобряване на качеството на образованието за всички.

18. Процесите на реформа трябва да бъдат продължени или разбирани в следните области:

- Съдържание:
 - Адаптиране на учебните програми и актуализиране на съдържанието за да отразят:
 - икономическите и социални промени и в частност глобализацията, миграцията и културните различия;
 - етническият аспект на научния и технологичния прогрес;
 - нарастващата важност от общуване, изразяване и способност да изслушаме и да говорим първо на майчин език, след това на официалния език на страната, както и на един или повече чужди езици;
 - положителния ефект, получен в резултат на внедряване на технологиите в учебния процес.
 - Развиване не само на дисциплинарни, но и на интердисциплинарни подходи и компетенции;
 - Стимулиране на иновациите;
 - Стремение при разработването на учебни програми да се постигне съответствие на местно, национално и международно ниво едновременно.
- Методи:
 - Осигуряване на активни методи за обучение и работа в екип;
 - Насърчаване на всестранно и балансирано развитие и подготвяне на личността за гражданска позиция, отворена към света.
- Учители:
 - Чрез спомагане за реално включване от страна на учителите във вземането на решения вътре в училищата чрез обучение и други средства;
 - Подобряване на образованието на учителите, така че те да могат по-добре да развиват сред учениците поведение и ценности на солидарност и толерантност, както и да ги подготвят да предотвратяват и решават мирно конфликти и да уважават културното различие;
 - Промяна на отношенията между учител и ученик, които да отговарят на общественото развитие;
 - Подобряване на използването на информационните и комуникационните технологии в обучението на учители и в практиката в клас.
- Всекидневният живот в образователните институции:
 - Създаването в училищата на дух на толерантност и уважение, насърчаващи развитието на една демократична култура;

- Осигуряването на такъв начин в училището, който да функционира така, че да насърчава участието на учениците във вземането на решения;
- Предлагането на обща позиция относно проекти и дейности, свързани с обучението.
 - Образователни изследвания:
 - Стимулиране на изследвания, които изясняват понятието за обучението “Да живеем заедно” и приложението му в политиката и практиките;
 - Подкрепа на изследване за разработване на съдържание и методи на обучение, свързани с обучението “Да живеем заедно”;
 - Стимулиране на сравнителни изследвания в субрегионален, регионален и трансрегионален контекст.

19. Партньорства:

- Тъй като образованието не е единственото решение за обучението “Да живеем заедно”, неговото подобряване изисква приноса не само на училищата, но също и на всички заинтересовани страни. Следователно това предполага създаването и укрепването на реално партньорство с цялото общество: учители, общности, семейства, икономическия сектор, медиите, неправителствените организации и интелектуалните и духовни водачи.
- Партньорството е необходимо също за да разшири достъпа и ефективната употреба на новите информационни и комуникационни технологии.

20. Обучението “Да живеем заедно” изисква политики за развитие на обучение през целия живот, започващо с най-ранна детска възраст.

Г. Международно сътрудничество

21. Развитието на дейностите на международното сътрудничество за подобряване на качеството на образование за обучение за всички “Да живеем заедно” трябва да бъде основано на 6 основни принципа:

- Засилване на функцията на Международното бюро за образование както на наблюдател на тенденции, така и на неговата роля в разработване на леснодостъпни бази данни и информационни системи;
- Сумиране на резултатите от образователните изследвания при разработването на съдържанието, използвайки сравнителните проучвания на субрегионално и регионално равнище и тяхното широко разпространяване;
- Създаване на мрежи за сътрудничество на международно, регионално и субрегионално ниво, улесняващи обмена на опит и представянето на съвместни проекти, за да се засили вътрешния потенциал;

- Обучение на ръководителите в областта на образованието в политически диалог, с цел насърчаване дефинирането на общи цели, търсене на консенсус и мобилизиране на партньорство;
- Експериментирането с нови модалности на техническа подкрепа, осигурени чрез дву- или многостранно сътрудничество за подобряване на съвместната работа не само на север – юг, но и на юг – юг;
- Засилване на партньорството между ЮНЕСКО и други подобни междуправителствени организации.

Д. Ролята на ЮНЕСКО и неговите специализирани институти

22. Заключениета на 46-та сесия на Международната конференция за образование бяха оповестени на Общата конференция на организацията, за да се вземат под внимание в процеса на отразяване и за да засилят в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план програмата за действие на ЮНЕСКО, на Международното бюро за образование и на другите специализирани институти с оглед подобряването на качеството на образование.

Translation: National Institute of Education